

АНОТАЦІЙ

Абрамян К.Ш. Про деякі проблеми словотвору та міжкультурній комунікації // Ученіє запісі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадського. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 3-5.

У статті розглянуто деякі актуальні питання словотвірної номінації в контексті лінгвокультурології та міжкультурної комунікації.

Ключові слова: словотвірна парадигма, дієслово, номінація, словотвірне активність, комунікація, лінгвокультурологія

Афанас'єва Н.Д., Кузнецова М.В. Функціонування дієслівних форм в офіційно-діловому стилі // Ученіє запісі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадського. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 6-11.

У статті розглянуто функціонально-стилістичні особливості ділової мови.

Ключові слова: дієслово, офіційно-діловий стиль, навчання студентів-юристів

Башкатова О.О. Ще раз про дивергенцію та конвергенцію у сфері префіксальних дієслів // Ученіє запісі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадського. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 12-15.

У статті конкретизується використання у сучасній лінгвістиці термінів *дивергенція* та *конвергенція*, також розглядаються прояви дивергентних та конвергентних відношень у сфері префіксальних дієслів.

Ключові слова: дивергенція, конвергенція, внутрішня валентність слова, зовнішня валентність слова, префікс

Беляєва І.С. Вираження категорії перехідності/ неперехідності в арабських дієслівних породах // Ученіє запісі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадського. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 16-19.

У даній статті розглядається категорія перехідності/ неперехідності та її вираження в російській і арабській літературних мовах.

Ключові слова: російська мова, арабська мова, перехідні та неперехідні дієслова

Будь Н.В. Лексико-фразеологічна синоніміка у романі М. Стельмаха «Дума про тебе» // Ученіє запісі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадського. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 20-23.

У статті пропонується лексико-фразеологічна характеристика синонімів, зроблена класифікація слів-синонімів у романі М.Стельмаха „Дума про тебе”.

Ключові слова: синонім, фразеологізм, синоніміка, опорні слова

Гандзюк О.М. Інфінітив як атрибутивна синтаксема // Ученіє запісі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадського. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 24-26.

У статті йдеється про інфінітив як атрибутивну синтаксему.

Ключові слова: атрибутивна синтаксема, атрибутивне функціонування, семантичні групи іменників

Ганіна А.В. З історії вивчення предикативних форм на -но, -то в українському мовознавстві // Ученіє запісі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 27-31.

У статті подано різні точки зору українських дослідників на походження, значення, вживання предикативних форм на -но, -то в українській мові.

Ключові слова: предикативні форми на -но, -то, походження, значення, вживання

Гейна О.В. Комунікативні функції суб'єктно-об'єктних детермінантів у сучасній російській та українській мовах // Ученіє запісі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 32-35.

Статтю присвячено аналізу функцій суб'єктно-об'єктних детермінантів – семантико-сintаксичної категорії рівня речення – у комунікативному аспекті сучасної російської та української мов і визначенню їх ролі при актуальному членуванні речення.

Ключові слова: суб'єктно-об'єктний детермінант, детермінантна конструкція, комунікативна функція, актуальне членування речення

Герасименко І.А. Семіотика колоратива червоний в російській фразеології // Ученіє запісі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 36-41.

Надана стаття присвячена дослідженню семіотики кольору у фразеології.

Ключові слова: номінація, кольоропозначення, фразеологія, національно-культурний компонент

Грозян Н.Ф. Тематична група ФО „Вербальна агресивна поведінка людини” в українській мові: ідеографічний і психосемантичний аспекти // Ученіє запісі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 42-47.

У статті досліджується семантична й ідеографічна класифікація фразеологічних одиниць на позначення вербалної агресивної поведінки людини з урахуванням досягнень сучасних фразеологічної, психологічної наук та експериментальної психосемантики.

Ключові слова: ідеографія, фразеологічна одиниця, вербальна агресивна поведінка людини, вчинок, семантичне поле, тематична група

Дмитрук М.В. Лексико-семантичні групи фразеологізмів з компонентами – назвами тварин (на матеріалі говірок Нижньої Наддніпрянщини) // Ученіє запісі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 48-51.

У статті розглядається специфіка діалектної фразеології говірок Нижньої Наддніпрянщини та встановлюються лексико-семантичні і стилістично-естетичні групи фразеологізмів з компонентами – назвами тварин.

Ключові слова: свиня, курка, собака, кішка, вівця, кінь

Забело І.В. Розвиток комп'ютерного сленгу на сучасному етапі // Ученіє запісі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 52-57.

У статті розглянуто особливості комп'ютерного сленгу на сучасному етапі.

Ключові слова: комп'ютерний жаргон, семантичне поле, сленгоїд

Іванова Л.П. До проблеми запозичення прецедентного антропоніма // Ученіє запіскі Таврійського національного університета ім. В.І. Вернадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 58-61.

У статті визначається лінгвокультурологічний статус прецедентного антропоніма як одиниці ментального простору та з'ясовуються можливості його запозичення.

Ключові слова: антропонімікон, прецедентний антропонім, запозичення

Корякін В.О. Індивідуально-авторські утворення в ЗМІ як предмет лінгвістичного аналізу // Ученіє запіскі Таврійського національного університета ім. В.І. Вернадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 62-65.

У статті розглянуто індивідуально-авторські утворення як предмет лінгвістичного аналізу.

Ключові слова: неологізм, окказионалізм, індивідуально-авторські утворення

Лантух Н.А. Мовне вираження семантики «межа – знаю» у діахронії // Ученіє запіскі Таврійського національного університета ім. В.І. Вернадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 66-69.

У статті зроблено функціонально-семантичний опис іменників, які є вираженням семантичес «межа – знак» у різні часи.

Ключові слова: семантема, семема, сема, мікрополе, функціонально-семантичний опис

Левченко О.П. Опозиція легкий – важкий у фразеологічних системах // Ученіє запіскі Таврійського національного університета ім. В.І. Вернадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 70-74.

Статтю присвячено лінгвокультурологічному аналізові вербальних символів на фразеологічному матеріалі близькоспоріднених мов.

Ключові слова: фразеологічна одиниця, концепт, метафора, опозиція, символ

Мартінек С.В. Жовтий: прототипна референція // Ученіє запіскі Таврійського національного університета ім. В.І. Вернадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 75-81.

У статті досліджена прототипна референція колоративу жовтий.

Ключові слова: прототипна референція, концептуальна структура, експлікація

Мартос С.А. Усічення основи як спосіб творення сучасного молодіжного сленгу // Ученіє запіскі Таврійського національного університета ім. В.І. Вернадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 82-84.

У статті розглядається один із способів творення молодіжного сленгу – усічення (скорочення) основи, виділяються різновиди цього способу: апокопа, синкопа і афереза.

Ключові слова: молодіжний сленг, усічення (скорочення) основи, апокопа, синкопа, афереза

Масицька Т.Є. Ієрархія синтаксичних одиниць у сучасному мовознавстві // Ученіє запіскі Таврійського національного університета ім. В.І. Вернадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 85-87.

У статті досліджуються функціональні особливості синтаксичних одиниць, встановлено їх диференціацію та ієрархію у синтаксичній площині.

Ключові слова: мінімальна синтаксична одиниця, словосполучення, речення, текст

Матюхіна М.О. Поліпрефіксні діеслова: щодо питання // Ученіє запісі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 88-90.

У статті здійснена спроба визначення поліпрефіксних діеслів, а також аналіз зв'язку поліпрефіксності та полісемності.

Ключові слова: поліпрефіксне діеслово, полісемність, фазовість, видова опозиція

Огринчук О.П. До питання про репрезентацію української ментальності у лексико-семантичній структурі дериватів // Ученіє запісі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 91-94.

У роботі розглядається питання репрезентації української ментальності у лексико-семантичній структурі дериватів.

Ключові слова: ментальність, менталітет, дериват, словотвірна модель

Остапенко О.О. Джерела формування чеської юридичної термінології на позначення правопорушень // Ученіє запісі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 95-97.

У статті розглянуто сучасну чеську термінологію на позначення правопорушень з погляду її походження.

Ключові слова: правопорушення, юридична термінологія, чеська мова

Попова Т.М. Соціокультурний аспект російського діалектного словотвору // Ученіє запісі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 98-101.

Стаття присвячена розгляді деяких питань російського називного словотвору.

Ключові слова: російський називний словотвір, діалектний словотвір, суфіксальні форманти

Приходна Н.С. Із спостережень над особливостями творення діеслівно-іменникових словосполучень у поетичних творах В.Симоненка // Ученіє запісі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 102-106.

У статті розглядаються діеслівно-іменникові словосполучення, які вилучені із збірки В.Симоненка „Ти знаєш, що ти – людина”, охарактеризовані їхні структурно-граматичні та тематичні особливості.

Ключові слова: словосполучення, різновиди, діеслово, іменник, відмінок

Прокопець О.П. Типологія словотвірних контамінантів // Ученіє запісі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 107-111.

Стаття присвячена типології словотвірних контамінантів, яка побудована на структурних характеристиках слів та словосполучень, що є твірною базою композитів.

Ключові слова: словотвір, контамінант

Прудникова Т.І. Фразеологічна мікросистема „Душа” в українській мові: структурно-граматичний аспект // Ученіє запісі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 112-114.

У статті досліджується структурно-граматична класифікація фразеологічних одиниць із компонентом *душа*.

Ключові слова: фразеологічна одиниця, фразеологічна мікросистема, модель, компонент

Руда О.В. Префіксально-конверсивні терміни у підмові економіки // Учені запіскі Таврійського національного університета ім. В.І. Вернадського. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 115-118.

У статті досліджуються терміноодиниці підмови економіки.

Ключові слова: термін, префіксальний конверсив, транспонуюча модель, транспонуючий / конвертуючий префікс

Самойлович Л.В. Етимологічний аспект вивчення українських фразеологізмів, пов'язаних із традиціями та обрядами // Учені запіскі Таврійського національного університета ім. В.І. Вернадського. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 119-122.

У статті подається етимологічний аналіз українських фразеологічних одиниць, джерелом виникнення яких стали традиції та обряди, які відіграли надзвичайно важливу роль у розвитку та формуванні фразеологічного фонду мови.

Ключові слова: фразеологічна одиниця, фразеологічний фонд, етимологія, традиція, обряд

Семіколенова О.І. Природа фазового значення в видових парах російського дієслова // Учені запіскі Таврійського національного університета ім. В.І. Вернадського. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 123-127.

У статті аналізується зміст видових пар з урахуванням фазового компоненту значення.

Ключові слова: процес, видове протиставлення, фаза, фазовість, кореляція, деривація, категорія виду

Сидоренко Н.М. Гендерні акценти і професійні ролі в журналістиці: моніторинг засобів масової інформації // Учені запіскі Таврійського національного університета ім. В.І. Вернадського. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 128-131.

Порушуються проблеми подолання стереотипів, встановлення гендерної рівності в Україні, наводяться дані моніторингу.

Ключові слова: гендерний баланс, гендерна гармонія, стереотипи, мас-медіа, моніторинг

Солодовникова Н.В. Міфологічний образ води в сучасній політичній метафорі (на матеріалі української російськомовної преси) // Учені запіскі Таврійського національного університета ім. В.І. Вернадського. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 132-138.

Стаття присвячена репрезентації політичних метафор, що включають компонент ‘вода’, в сучасному українському політичному дискурсі.

Ключові слова: політична література, дискурс

Сиромля Н.М. Лінгвістичні механізми утворення символічних значень Вогню, Повітря та Землі в ранній ліриці А.Белого // Учені запіскі Таврійського національного університета ім. В.І. Вернадського. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 139-142.

У статті аналізуються лінгвістичні механізми утворення символічних значень стихій в ранній ліриці А.Белого.

Ключові слова: А.Белій, символ, символізм, міфологема, архетип, асоціації, “Вогонь”, “Повітря”, “Земля”

Титаренко О.Я. До питання про семантику суфіксів вторинної імперфективації // Ученіє запісі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадського. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 143-147.

У статті розглядається одне з актуальних питань російської аспектології: наявність чистовидових афіксів, до яких традиційно відносять афікси вторинної імперфективації.

Ключові слова: дієслово, імперфективація, афікс, категорія виду

Тягунова М.М., Хрущка Н.В. Граматичний статус слів, що дублюються у різних частинах мови в сучасних російській та українській мовах (на прикладі вигуків та службових слів) // Ученіє запісі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадського. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 148-152.

Статтю присвячено проблемі визначення граматичного статусу слів, що дублюються у реєстрах службових компонентів.

Ключові слова: вигук, службове слово, структурена, синтаксема

Чорнобривець С.Г. Семантичні типи дуплексива зі значенням стану // Ученіє запісі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадського. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 153-156.

Значення стану, яке виражається дуплексивом, має семантичну будову. Це система з гіпонімічними відношеннями між її членами.

Ключові слова: дуплексив, значення стану, семантична ознака, родо-видові відношення

Шаклейн В.М., Воробйова Г.К. Когнітивно-культурологічні аспекти аналізу російського речення // Ученіє запісі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадського. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 157-162.

У статті розглянуто ідею моделювання світу шляхом відображення в когнітивно-мовленнєвих структурах лінгвокультурних відповідностей комунікативної одиниці мови – речення.

Ключові слова: комунікативна одиниця мови, лінгвокультурна ситуація, предикативні лінгвокультурні універсалії

Андреєва Л.Ю. Про специфіку педагогічної комунікації в процесі навчання інформаційним технологіям // Ученіє запісі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадського. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 163-167.

У статті розкривається сутність та необхідність використання педагогічної комунікації в процесі навчання інформаційним технологіям, механізму оцінки творчого потенціалу учня.

Ключові слова: педагогічна комунікація, принцип когнітивності, інформаційні технології

Безсонова Л.Є. Лексична репрезентація концепту „освіта” (за матеріалами асоціативного експерименту) // Ученіє запісі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадського. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 168-173.

У статті розглядається концептуальний склад поняття *освіта* як одного з домінуючих концептів мовної картини світу сучасної молодої людини, а також здійснюється спроба асоціативного дослідження.

Ключові слова: асоціативний експеримент, концепт, мовна картина світу

Дікарева С.С. Інтеркультурний діалог у віртуальній Web-комунікації // Ученіє запісі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадського. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 174-179.

У статті розглядаються семіотичні аспекти Web-комунікації як нової реалії інтеркультурного діалогу, аналізуються багатомовні інформаційно-освітні Web-ресурси, підкреслюється динамічне та індивідуальне набуття знань у віртуальних ландшафтах Інтернет.

Ключові слова: інтеркультурний діалог, Web-комунікація, семіотика

Зернечук А.А., Віллерваль А. Віртуальна Веб-комунікація в практиці навчання іноземній мові // Ученіє запісі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадського. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 180-182.

Метою статті є показати можливості застосування Інтернету в процесі навчання іноземній мові.

Ключові слова: Інтернет. мова, Веб-комунікації

Компанцева Л.Ф. Про сніввідношення понять мовленнєвий жанр і стиль у віртуальному дискурсі // Ученіє запісі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадського. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 183-185.

Автор розглядає комунікативні властивості Інтернет-дискурсу крізь призму його жанрово-стілістичної організації, досліджує когнітивно-прагматичні аспекти адаптації особистості в Мережі завдяки опануванню жанровими нормами спілкування.

Ключові слова: мовленнєвий жанр, стиль, віртуальний дискурс, когнітивно-прагматичний, мовленнєвий вчинок

Руденко Н.С. Екологічні терміни-концепти з негативним значенням: символічна інтерпретація // Ученіє запісі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадського. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 186-189.

Стаття присвячена символічній інтерпретації екологічних термінів-концептів з негативним значенням в російськомовній та англомовній культурах.

Ключові слова: символічна інтерпретація, картина світу, екологічний термін-концепт, катастрофа

Чорнотиська Л.А. Суржик в Інтернет-ЗМІ: ініціальні абревіатури // Ученіє запісі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадського. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 190-193.

Одне з перших досліджень суржiku в українських Інтернет-ЗМІ присвячене абревіатурам – найвиразливішим одиницям з точки зору спотоворення в процесі міжмовної інтерференції.

Ключові слова: суржик, ініціальна абревіатура, суперінтерференція

Агаян Г.З. Навчання нерідній мові з урахуванням мовної свідомості // Ученіє запісі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадського. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 194-196.

У повідомленні зроблено спробу проаналізувати складний комплекс взаємовідносин та взаємодій, що існують між російською та вірменською видо-часовими системами на рівні вираження, з одного боку, та на рівні семантичного змісту – з іншого.

Ключові слова: мовна свідомість, категорія виду, дієслово, імперфектний та перфектний часи, помилкова аналогія

Антонів О.В. Лінгвокраїнознавчий словник у процесі вивчення української мови як іноземної // Ученіє запісі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 197-201.

У статті розглянуто лінгвокраїнознавчий словник власних назв української мови як різновид навчальної лексикографії.

Ключові слова: навчальна лексикографія, лінгвокраїнознавчий словник, словника стаття

Гайдамака Г.Г. Модульне навчання як аспект сучасних навчальних технологій // Ученіє запісі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 202-205.

Обговорюються питання удосконалення організації навчального процесу, використовуючи модульне навчання.

Ключові слова: технологія навчання, дидактичні принципи, модуль, модульна програма, принципи побудови модуля

Давидова В.Ю. Трагедія сучасності („смисли, що втекли”) // Ученіє запісі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 206-210.

Стаття присвячена представленню і рефлексії подій, де надзвичайно важливий дискурс можливого.

Ключові слова: лист, подія, модальність, дискурсивізація, екзистенція

Девлетов Р.Р. Навчання мовам та розвиток мовних здібностей // Ученіє запісі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 211-215.

У статті розглянуто особливості навчання декільком мовам при синхронному вивченні.

Ключові слова: навчання, мовна здатність, логіко-мовні завдання, мовна інтуїція, здатність навчатися мовам

Калініченко А.І., Комарова І.І. Модель професійно орієнтованого навчання іноземної мови студентів економічних спеціальностей // Ученіє запісі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 216-220.

У статті розкривається зміст педагогічної моделі професійно орієнтованого навчання іноземної мови студентів економічних спеціальностей.

Ключові слова: педагогічна модель, іноземна мова, економічний фах

Козаченко О.М., Рудницька Л.І. Ситуація як методична проблема та її застосування у практиці навчання // Ученіє запісі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 221-223.

У статті обговорюються методологічно-теоретичні основи для створення методики навчання діалогічного мовлення.

Ключові слова: діалогічне мовлення, ситуація, методика навчання діалогічного мовлення

Мартинюк Г.Я. Тематичні словники в практиці оволодіння мовленням // Ученіє запісі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 224-227.

Об'єкт дослідження – ідеографічні словники тематичного типу, основним напрямом яких є практична допомога у виборі слів для вираження тієї або іншої думки.

Ключові слова: ідеографія, тематичний словник, тематична група, значення слова

Милостива О.І. Навіоніми як особливий клас ономастики на уроках російської мови // Ученіє запісі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 228-231.

У статті запропоновано шляхи формування мовленнєвої культури учнів середньої школи.

Ключові слова: навіоніми, комунікативна направленість, мовленнєвий етикет

Паппас Г. Модель взаємного детермінізму соціально-когнітивного навчання та його функція у навченні іноземним мовам // Ученіє запісі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 232-238.

У процесі викладання іноземної мови принцип комунікативності спрямований на активізацію діяльності учня, на розвиток у нього потреби в спілкуванні на іноземній мові.

Ключові слова: комунікативна поведінка викладача, тексти, які містять загальнокультурну інформацію, ситуація спілкування

Снєгурова Т.О., Романов Ю.О. Культурно зумовлені ритуали спілкування у навченні іноземців російської мові // Ученіє запісі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 239-241.

У статті розглядаються проблеми комунікативного нерозуміння, що виникають при порушенні ритуальних правил спілкування, існуючих у культурному просторі України; запропоновані шляхи його подавання при навченні іноземних студентів.

Ключові слова: ритуали спілкування, комунікативне нерозуміння, міжкультурна компетенція

Тукова Т.В. Лінгводидактичні можливості акценту фразеологізмів // Ученіє запісі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 242-244.

На прикладі акцентологічних можливостей фразеологізмів у статті розглядаються шляхи активізації роботи по формуванню норм усного мовлення у руслі комунікативного підходу до вивчення російської мови в школах України.

Ключові слова: усне мовлення, фразеологізм, акцент, фонетичне слово

Чезганов С.А. Кореляція “читання – усне мовлення” як ефективна методична модель опрацювання тексту фахового спрямування // Ученіє запісі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 245-247.

У статті розглянуто деякі проблеми викладання української мови як іноземної, зокрема специфіку роботи над текстом фахового спрямування.

Ключові слова: текст з фаху, оптимізація викладання, кореляція “читання – усне мовлення”

Яцишина С.А., Яцишин О.М. Циклічність навчання іноземної мови як засіб формування лінгвістичної компетенції студентів немовних ВНЗ // Ученіє запісі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 248-251.

У статті розглядається проблема відбору навчального матеріалу, зокрема його лінгвістичної складової, в контексті формування лінгвістичної компетенції студентів.

Ключові слова: циклічне навчання, лінгвістична компетенція, фактичний зміст, мовленнєві навички, мовні форми

Антипова Н.А. Щодо проблеми фантастичного в музиці: Г.Берліоз. Епізод з життя артиста // Ученіє запісі Тавріческого національного універсітета ім. В.І. Вєрнадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 252-256.

Автор розглядає у статті специфіку даного феномена „Фантастичне в музиці” во французькій традиції на прикладі «Фантастичної симфонії» Г. Берліоза.

Ключові слова: фантастичне, фантасмагорія, феномен, aberratio, фантазм, стан Erwartung

Богданова І.В. Роль творчості Есхіла, У. Шекспіра та Р.Вагнера у формуванні драматичного театру Поля Клоделя // Ученіє запісі Тавріческого національного універсітета ім. В.І. Вєрнадского. Серія «Філологія». – 2005. – Г.18 (57). – № 2. – С. 257-263

Автор статті аналізує ідейно-тематичну та образно-поетичну систему клоделівських творів, на яких позначився вплив Есхіла, В.Шекспіра, Р.Вагнера.

Ключові слова: вплив, запозичення, ідейно-художня концепція драматичного твору, художній стиль

Бронка О.А. Типологія літературно-критичної рецензії // Ученіє запісі Тавріческого національного універсітета ім. В.І. Вєрнадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 264-270.

У статті розглядається проблематика функціонального стилю по відношенню до газетної публіцистики, та жанру літературно-критичної рецензії (ЛКР) зокрема.

Ключові слова: функціональний стиль, типологія, жанр

Єрьоменко І.А., Гінда Є.М. Оповідання А.П. Чехова „Аріадна” як об’єкт концептуального аналізу // Ученіє запісі Тавріческого національного універсітета ім. В.І. Вєрнадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 271-275.

Ця стаття являє собою модель дослідження художнього тексту (оповідання А.Чехова “Аріадна”) за допомогою концептуального аналізу щодо осмислення письменником такого поняття, як жіночий ідеал.

Ключові слова: концепт, концептуальний аналіз, складові концепту, жіночий ідеал

Лілова О.Є. Осмислення сутності поняття „поетична вигадка” в творчості пізньоренесансного письменника Дж.Гасконя // Ученіє запісі Тавріческого національного універсітета ім. В.І. Вєрнадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 276-279.

В статті представлені естетичні погляди англійського літератора доби Відродження Дж.Гасконя в контексті літературно-критичного мислення тогочасся.

Ключові слова: Поезія, Ренесанс, літературно-критичні праці, поетична вигадка, художній образ

Михайлова Г.В. Слов’янський комунікативний простір: жанр фентезі // Ученіє запісі Тавріческого національного універсітета ім. В.І. Вєрнадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 280-284.

Стаття є аналізом однієї з сучасних літературних форм (жанру фентезі) у творах Дж.Р.Р. Толкіна «Володар Кілець» и Юлії Вознесенської «Мої посмертные приключения», які є представниками двох різних культур – європейської та слов’янської.

Ключові слова: культура, жанр фентезі, міфологізм

Намакштанська І.Є. Авторське використання В. С. Висоцьким концепта «слово»
// Ученіє запісі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 285-288.

Аналізується авторське використання В. С. Висоцьким значень лексеми *слово*.

Ключові слова: автор, В.Висоцький, слово

Ніконова В.Г. Категорія трагічного та аспекти її реалізації (на матеріалі драматургії Шекспіра)
// Ученіє запісі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 289-294.

У статті розглядається естетична категорія трагічного в історичній перспективі та особливості її трактування в драматургії Шекспіра; показано поетапну реалізацію категорії трагічного в процесі створення трагедійної картини світу.

Ключові слова: категорія трагічного, трагедійна картина світу, ключовий елемент контексту

Новікова М.О. Русистика за межами Росії: нові обмеження чи нові можливості?
// Ученіє запісі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 295-299.

Авторка розглядає особливості діалогу Україна-Росія у сучасному інтеркультурному просторі.

Ключові слова: русистика, діалог, крос-культурні комунікації

Пономар'єва Т.О. Віршовані переклади Й. Бродського як квінтесенція полілогу культур
// Ученіє запісі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 300-303.

У статті автор намагається наблизитися до мовної особистості Й. Бродського як унікального перекладача світової поезії.

Ключові слова: мовна особистість поета-перекладача, віршований переклад, творча індивідуальність

Сидоренко О.В. Особливості використання сюжетних алгоритмів у західноєвропейських жанрах „низової” літератури пізнього середньовіччя та раннього відродження
// Ученіє запісі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 304-307.

у статті зроблено спробу виокремити і класифікувати провідні сюжетні алгоритми найрепрезентативніших жанрів західноєвропейської “низової” літератури.

Ключові слова: фабліо, швант, джест, сюжетний алгоритм

Торкут Н.М. Англійська ренесансна новела в контексті західноєвропейської новелістичної традиції: специфіка діалогу
// Ученіє запісі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 308-311.

Стаття присвячена аналізу жанрової специфіки англійської ренесансної новели, що сформувалася під безпосереднім впливом континентальної новелістичної традиції.

Ключові слова: Ренесанс, новела, джест, контекст, традиція, новаторство

У Хао. Пейзажі роману Ба Цзина „Сім’я” та традиційні символи китайської культури
// Ученіє запісі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 312-315.

Стаття присвячена аналізу пейзажних описів китайського реалістичного роману Ба Цзина „Сім’я”.

Ключові слова: китайський реалістичний роман, пейзажні замальовки, образ-символ, інформація, світогляд письменника

Шатова І.М. Утвердження індивідуального та виняткового у творчості російських емоціоналістів і німецьких експресіоністів // Ученіє запіскі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 316-320.

У статті аналізується діяльність російських емоціоналістів, спрямована на пропагування у Росії німецького експресіонізму, а також досліджується одне із провідних положень емоціоналізму та експресіонізму – утвердження у мистецтві індивідуального і виняткового.

Ключові слова: експресіонізм, емоціоналізм, тип, загальні закони, індивідуальне, виняткове

Штепенко О.Г. Екзістенція як парадигма розуміння концепції Єдиного в творчості Ф.Сологуба // Ученіє запіскі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 321-324.

Проблематика статті висвітлює питання про центральні міфологеми творчості російських символістів Срібного століття, а саме творчості Федора Сологуба.

Ключові слова: екзістенція, парадигма, символізм, міфологема, містичне світосприйняття

Бацевич Ф.С. Типи звязків мовленнєвих жанрів у дискурсі // Ученіє запіскі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 325-328.

У статті розглядаються функціонально-комунікативні механізми формування зв'язків мовленнєвих жанрів у дискурсі. Створюється типологія таких зв'язків.

Ключові слова: дискурс, мовленнєвий жанр, дискурсивні зв'язки мовленнєвих жанрів

Бичкова Т.А. Текст як форма комунікації, яка є опосередкованою (на прикладі повісті М.М. Зощенко „Перед восходом сонця“) // Ученіє запіскі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 329-332.

У статті розглянуто прийоми, які використовуються М. Зощенком у повісті «Перед восходом сонця» для адекватного сприйняття тексту читачем.

Ключові слова: текст, комунікація

Єгорова Л.Г. Простір дискурсу в контексті міждисциплінарного підходу // Ученіє запіскі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 333-339.

У статті розглянуті особливості розробки дефініцій терміну „дискурс“ в межах міждисциплінарного підходу.

Ключові слова: дискурс, лінгвістика, міждисциплінарний підхід

Козловська Л.С. Художній текст як одиниця національного лінгвокультурного дискурсу // Ученіє запіскі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 340-342.

У статті розглянуто проблему дидактичної інтерпретації текстів художнього стилю в контексті лінгвокультурологічного дискурсу.

Ключові слова: дискурс, текст, лінгвокультурологія, мовна картина світу

Максимова Т.В. Неологізми в англомовному масово-інформаційному дискурсі // Ученіє запіскі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадського. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 343-346.

У статті розглянуто проблеми, які пов'язані з сучасними словотворчими процесами та інноваційними тенденціями створення неологізмів в англомовному масово-інформаційному дискурсі.

Ключові слова: креативність, іноваційність, неологізм

Приходько А.Н. Концептологія дискурсу, або Дискурсологія концепту // Ученіє запіскі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадського. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 347-351.

У статті розглядається кореляція феноменів «концепт» і «дискурс». Доводиться, що концепт є етно-соціо-психо-лінгво-культурним явищем, яке актуалізується в різних типах дискурсивної діяльності по-різному.

Ключові слова: концептосфера, концептополе, концептосистема, дискурс, лінгво-культурология, мовленнєва комунікація

Проценко О.В. Сприйняття тексту в процесі читання школярів // Ученіє запіскі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадського. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 352-355.

Стаття присвячена проблемі сприйняття тексту в процесі читання школярів.

Ключові слова: текст, читання, сприймання, рівні сприймання, прийоми

Селіванова О.О. Когнітивні механізми денотації української загадки // Ученіє запіскі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадського. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 356-360.

Стаття присвячена аналізу психокогнітивних механізмів семіозису української загадки. Виділено три головних типу її побудови: пропозиційний, образно-метафоричний та змішаний, – які зумовлюють різноманітність концептуальних фільтрів процедури відгадування.

Ключові слова: загадка, ментально-психонетичний комплекс, когнітивна модель, пропозиція, модус, метафора, парадокс, синтаксична структура

Синиця І.А. Про полікультурний простір тексту наукового дослідження // Ученіє запіскі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадського. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 361-363.

У статті аналізується функціонування в російському науковому тексті другої половини XIX ст. українських лексем, що експлікують відповідний культурний контекст та створюють ефект полікультурного простору наукового тексту.

Ключові слова: науковий історичний текст, культурний контекст, етнонім, термін

Сологуб Л.В. Поняття типології текстів у сучасній лінгвістиці // Ученіє запіскі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадського. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 364-368.

У даній статті розглядається проблема визначення типології текстів у сучасній лінгвістиці.

Ключові слова: тип текста, літературознавча класифікація, психолінгвістична класифікація, соціологічна класифікація

Шейгал О.Й. Лінгвокультурна специфіка політичного дискурсу // Ученіє запіскі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 369-372.

У статті аналізуються основні аспекти прояву лінгвокультурної специфіки політичного дискурсу.

Ключові слова: інституціональний дискурс, реалія, лакуна, концепт

Щербачук Л.Ф. Семантико-стилістичні особливості фразеологізмів у поетичному дискурсі (на матеріалі поезії В.А. Симошенка) // Ученіє запіскі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 373-376.

Стаття присвячена проблемі функціонування фразеологізмів у поетичному тексті. Основна увага зосереджена на семантиці, конотації ФО, способах їх трансформації та стилістичних можливостях.

Ключові слова: фразеологізм, дискурс, семантика, конотації, трансформація

Ященко Т.А. Внутрішня форма РАДИ в аспекті лінгвоконцептологічного дослідження // Ученіє запіскі Тавріческого національного університета ім. В.І. Вернадского. Серія «Філологія». – 2005. – Т.18 (57). – № 2. – С. 377-382.

У статті розглядається специфіка функціонування прийменника “ради” з позицій сучасної теорії культурних концептів.

Ключові слова: лінгвоконцептологія, культурний концепт, концепт ‘Мета’, концепт ‘Причина’, концепт ‘Радість’, *ради*, “Словник” В.І. Даля, внутрішня форма